

AFETLER VE KORUNMA BİLİNCİ

AİLE AFET PLANI

Doğa olayları her zaman, her yerde olabilir. Bu doğa olayları can ve mal kaybıyla sonuçlanması hâlinde “afet” olarak adlandırılır. Afetler siz ve aileniz için korkutucu olabilir. Evinizi terk etmek zorunda kalabilirsiniz. Ayrıca afette görevli kurumlar, afet sonrası ihtiyaçlarınızı hemen karşılayamayabilir. Bunun için afetlerde “Altın Saatler” diye bilinen ilk 72 saatlik sürede aile afet planınızı uygulamanız gerekir.

Aile afet planıyla ilgili bir sonraki sayfada belirtilen maddelerin başındaki kutuya ailenizle birlikte tamamladığınız her iş için çarpı işareti koyun.

AİLE AFET PLANI KONTROL LİSTESİ

- Ev halkıyla toplanıp çevremizde acil durum veya afete yol açabilecek tehlikeleri belirledik. Bunun için çevremizde daha önce meydana gelmiş yahut ileride gelebilecek afetlerin türlerini öğrendik.
- Evde "Tehlike Avı"nı tamamladık.
- Elektrik şalteri, su ve doğal gaz vanalarının yerini ve bunların nasıl kapatılacağını öğrendik.
- Afetten sonra gaz sızıntısı olmadığından emin olana kadar çakmak, kibrit gibi yangına sebep olabilecek şeylerin kullanılmayacağını öğrendik.
- Evimizdeki duman dedektörünün pillerini değiştirdik ve saatini yeniden ayarladık.
- Cep telefonlarımıza Acil Çağrı Merkezinin telefon numarasını kaydettik. Bu numaraları bir kağıda yazarak sabit telefonlarımızın yakınına koyduk ve ne zaman ve nasıl arayacağımızı öğrendik.
- Afetten sonra telefonumuzu sadece acil durumlar için, radyo ve televizyonu da bilgilenecek için kullanacağımızı öğrendik.
- Şehir içi ve dışında bulunan iki yakınımızı belirledik. Bu kişilerin telefon numaralarını öğrendik ve afet sırasında birbirimizden ayrı kalmamız durumunda tüm ev halkının o kişileri araması gerektiğini kararlaştırdık.

112 Acil Çağrı Merkezi

Ambulans, Polis, İtfaiye, Orman Yangını, Arama Kurtarma, Jandarma, Sahil Güvenlik gibi tüm acil durumlarla alakalı birimleri sadece bu telefon numarasını kullanarak ulaşabilirsiniz.

- Kızılay'ın afetlerden korunma bilinci ve ilk yardım kurslarıyla ilgili eğitim ve toplantılara katıldık.
- Afet anında bir arada değilsek ailemizle buluşabilmemiz için iki ayrı toplanma alanı belirledik. Bunlardan birini evimizin yakınında, diğerini ise eve dönemeyeceğimizi düşünerek evimizden uzakta belirledik.
- Yaşlı, yeti kaybı yahut bir engeli olan kişiler için alınabilecek özel yardımları öğrendik.
- Afet zamanlarında yardımımıza ilk koşanlar komşularımız olacaktır. Bir afet sırasında komşularımızla hangi konularda yardımlaşabileceğimizi ve birbirimiz için neler yapabileceğimizi önceden kararlaştırdık.
- Afet sonrasındaki ilk saatlerde gerekebilecek malzemeleri kolayca ulaşabileceğimiz bir yere koyduk. Bu hazırlıkları bulunduğumuz bölgeyi ve kendi ihtiyaçlarımızı göz önünde bulundurarak yaptık ve kolayca taşıyabileceğimiz şekilde düzenledik.
- Afet sonrasında yardım ulaşınca kadar gerekebilecek üç günlük su, gıda ve tuvalet ihtiyaçlarımızı nasıl karşılayacağımızı planladık.
- Yatağımızın yanına el fenerimizi ve terliklerimizi koyduk.
- Evimize yangın söndürücü aldık ve söndürücüyü nasıl kullanacağımızı öğrendik.
- İlk yardım çantamızı hazırladık.
- Bu planı tarihinde tamamladık. Her 6 ayda bir planımızı gözden geçirmeye karar verdik.

- Bu planın ilk tatbikatını tarihinde tamamladık. Belli aralıklarla deprem sırasında doğru davranış kültürünü kazanmak için tatbikatlar yapmaya karar verdik.
- Zorunlu Deprem Sigortası (DASK) yaptırdık (DASK; depremin ve deprem sonucu meydana gelen yangın, infilak, tsunami ve yer kaymasının doğrudan neden olacağı maddî zararları, poliçenizde belirtilmiş limitler dâhilinde nakit olarak karşılar.).

Önceden planlayarak kendinizi korumayı ve afetlerle nasıl başa çıkacağınızı öğrenin. Buna aşağıdaki gibi bir listeyle başlayın. Ailenizle konuştuğuktan sonra beraberce bir afet planı hazırlayın. Planı herkesin görebileceği bir yere asın. Aile afet planını geliştirirken aile üyelerinin her birinin plan içinde yer almasına özen gösterin.

AİLE AFET PLANI İLETİŞİM BİLGİLERİ

Toplanma Alanı (A) Evinizin Dışında:

.....

Toplanma Alanı (B) Mahallenizin Dışında:

.....

Adres:

.....

Aile Temel Kişisi:

Telefon: Gündüz Akşam

YAPISAL OLMAYAN TEHLİKELERİN AZALTILMASI (YOTA)

Deprem sırasında binanın yapısıyla doğrudan ilişkili olmayan yani yapısal olmayan eşyalar (beyaz eşyalar, dolap, kitaplık, vazo, çerçeve vb.) sarsıntının etkisiyle kayabilir, düşebilir, can kaybına ve yaralanmalara sebep olabilir. Bu tür tehlikelere “Yapısal Olmayan Tehlikeler” denir.

Yapısal olmayan tehlikelerin azaltılmasının pek çok yolu vardır. Bunlar herkes tarafından uygulanabilecek basit önlemlerden profesyonel destek gerektiren daha karmaşık önlemlere kadar çeşitlilik gösterir.

Evlerde ve iş yerlerinde sarsıntı anında kayabilecek veya düşebilecek nesnelere belirlenmeli, özellikle en çok zaman geçirilen yerler kontrol edilmelidir. Belirlenen tehlikeler için yapılması gerekenler liste hâlinde sıralanmalı ve tehlike unsurları güvenli hâle getirilmeye veya ortadan kaldırılıncaya kadar önlemler üzerinde titizlikle çalışılmalıdır. Bu işlemlere “Deprem Tehlike Avı” denir.

Bu liste muhtemelen şu türden nesnelere oluşacaktır:

- yaşamsal tehlike yaratacak eşyalar (yatağın üzerine düşebilecek konumdaki gardıroplar, kitaplıklar vb.),
- ekonomik kayıplara sebep verebilecek eşyalar (bilgisayarlar, televizyonlar vb.)
- düşme, kayma ve devrilme suretiyle zarar verebilecekler eşya ve nesnelere (biblolar, vazolar, çerçeveler vb.) zarar verebilir.

Sarsıntı Sırasında Oluşabilecek Tehlikeler

- Yüksekliği, genişliğinden veya derinliğinden büyük olan cisimler devrilebilir.
- Yüksekte duran ağır cisimler düşebilir.
- Cisimler farklı yönlerde hareket ederek birbirleriyle çarpışabilir.
- Kaygan zemin üzerinde duran veya tekerlekli eşyalar yer değiştirebilir.
- Duvara, tavana yahut yere sabitlenmemiş eşyalar devrilebilir.
- Küçük nesnelere ufak sarsıntılarda bile fırlama veya sıçrama yapılabilir.

YOTA Sırasında Yapılması Gerekenler

- Eşyalarınızın neden olabileceği tehlikeleri azaltmak için işe yerlerini değiştirerek başlayın.
- Eşyaların doğru malzemeyle ve doğru şekilde sabitlenmesinin önemli olduğunu unutmayın.
- Pencere önündeki yatak, koltuk, yemek masası gibi mobilyaların yerleri değiştirilmeli, pencerelerden uzaklaştırılmalıdır. Değiştirilemiyorsa cam kırıklarından korunabilmek için perdeler kapalı tutulmalıdır.

- Yüksekçe yerleştirilmiş ağır eşyalar, ev veya iş yerindeki en kısa boylu kişinin baş hi-

zasını geçmeyecek şekilde konumlandırılmalıdır.

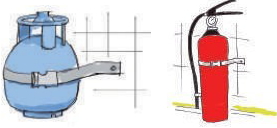
- Mobilyalar duvarlara sıkıca sabitlenmelidir. Kütüphanelerdeki kitapların düşmesi rafların ortasına takılıp çıkarılabilecek metal çıtalarla engellenmelidir.

- Başta mutfak dolapları olmak üzere dolap kapaklarına sarsıntı sırasında açılmalarını önleyecek kilitler takılmalıdır.

- Tüp gazlar ve her türlü gaz tankları buldukları yere sıkıca sabitlenmelidir.

- Beyaz eşyalar, şofbenler, soba ve borularının sıkıca sabitlenmiş olduğundan emin olunmalıdır.

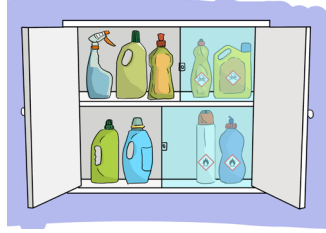
- Aydınlatma elemanları tavana sabitlenmelidir.

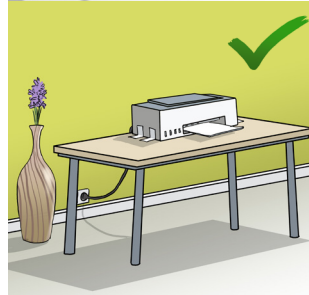
- Duvara asılı çerçevelerde kanca vida kullanılmalıdır.

- Yanıcı, patlayıcı veya zehirleyici maddeler kontrol edilmeli ve güvenli yerde tutulmalıdır.

- Ağır ve önemli elektronik eşyalar ile iş yerlerinde kullanılan makineler ve masa seviyesinin üstünde bulunan eşyalar sabitlenmelidir.

Yanıcı Sıvılar İçin **SIYA** Kuralı Uygulanmalıdır:

Sınırlayın

Sınırlı miktarda bulundurun.

İzole Edin

Kapalı saklama kaplarında tutun. Bu kapları da kapalı dolaplarda tutun.

Yok Edin

İşinize yaramayacak maddeleri uygun şekilde yok edin.

Ayırın

Bir arada bulunması tehlikeli olan maddeleri (ör. klor ve amonyak) aynı yerde muhafaza etmeyin.

1999 Kocaeli Gölcük depreminde can kayıplarının %3'ü, yaralanmaların %50'si yapısal olmayan tehlikeler sonucu meydana gelmiştir.

GÜVENLİ DAVRANIŞ HAREKETLERİ VE İLKELERİ

Deprem Sarsıntısı Hissettiğinizde

Güvenli davranış hareketlerinden deprem sırasında öncelikli yapılması gereken **ÇÖK-KAPAN-TUTUN** hareketidir.

İç Mekâdaysanız

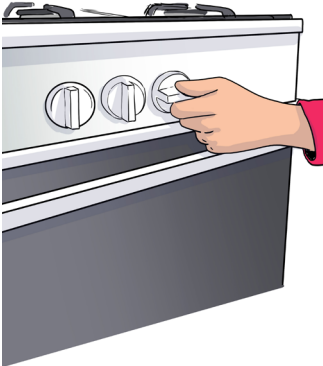
- Yanınızda sağlam olduğundan emin olduğunuz masa veya sıra varsa altında ÇÖK-KAPAN-TUTUN yapın.
- Eğer sağlamlığından emin değilseniz bu hareketi eşyanın yanında yapın.
- Vücudunuzu mümkün olduğunca küçültmeniz gerekir. Küçülürken de çömelerek değil dizlerinizin üzerine kapanın. Yüzünüzü ve kafanızı, eliniz ve kolunuzla darbelere karşı koruyun..

- Ayrıca sağlam ve sabit olduğunu düşündüğünüz, boyun hizanızı geçmeyecek eşyaların (yatak, çamaşır makinesi, koltuk vb.) yanında ÇÖK-KAPAN-TUTUN yapın.

- Sarsıntı geçene kadar veya eşyaların düşmesi durana kadar tutunup aynı pozisyonda kalın.
- Sarsıntı sonrasında ocağı söndürün, tencere vb. lava-boya bırakın.

Koridordaysanız

- İç duvarların dibinde ÇÖK-KAPAN yapın.
- Sarsıntı geçene kadar olduğunuz yerde kalın, savrulmaktan kendinizi koruyun.

Dış Mekândaysanız

- Binalar, enerji hatları, duvarlar ve düşebilecek/ devrilebilecek başka şeylerden uzak durun.
- Sarsıntı geçene kadar olduğunuz yerde ÇÖK-KAPAN yapın.

Merdivendeyseniz

- Basamaklara oturun, korkuluğa bir elinizle tutunun.
- Korkuluğa tutunan kolunuzun üzerine yüzünüzü koyarak başınızı koruyun.

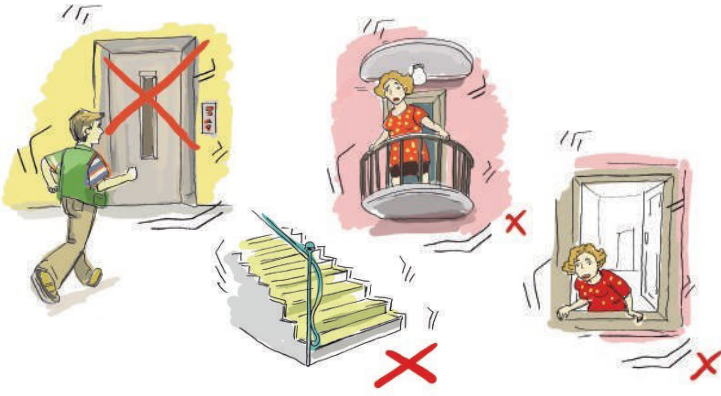
Araçtaysanız

- Sarsıntı hissettiğinizde dörtlülere yakarak yavaşlayın ve aracınızı terk etmeyin.
- Sarsıntı geçtikten sonra aracınızı güvenli bir yere çekin.
- Trafik akışını kontrol ederek hareket edin.
- Köprü ve alt geçitlerden geçmeyin.
- Binalardan ve elektrik direklerinden uzak durun.

Asansördeyseniz

- DUR/ STOP düğmesine basarak asansörü kat hizasında durdurun ve çıkın. Koridorda ÇÖK-KAPAN yapın.
- Kat hizasında durduramadıysanız asansörde ÇÖK-KAPAN yapın, sarsıntı geçene kadar hareket etmeyin.
- Sarsıntı geçtikten sonra asansör içinde kaldıysanız sakin olun ve yavaş yavaş nefes alarak içerideki havayı idareli kullanın. Acil durum düğmesine basarak yardım çağırın. Acil durum düğmesi çalışmıyorsa asansörün kapısına vurup ses çıkararak dikkat çekin.

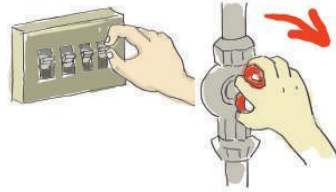

UNUTMAYIN!

Paniğe kapılmamaya çalışın. Kesinlikle sağa sola koşmayın; balkona çıkmayın, merdivenden inmekten, asansöre binmekten kaçının.

Tahliye Etmeniz Gerektiğinde

- Yetkililerin hoparlör, radyo, televizyon vb. çeşitli iletişim araçlarından yapacakları uyarılar doğrultusunda hareket edin.
- Doğal gazı, elektriği, suyu ve varsa tüpleri kontrol edin. Mümkünse hepsini ana valularından kapatın.

- Mevsime göre giysiler ve sağlam ayakkabılar giymeye özen gösterin.

- Eğer öncesinde hazırladığınız Afet ve Acil Durum Çantası (kimlik, ilaç, değerli evrak, pilli radyo, mevsimine göre giyecek, içecek, hijyen malzemeleri vb.) varsa evinizi terk ederken yanınıza alın. Olağan dönemde çantanın içeriğini sürekli kontrol ederek evinizin çıkış kapısının yanında bulundurun.
- Evinizi veya iş yerinizi kilitleyin.
- Yetkililerin belirttiği tahliye yollarını kullanın.
- Bulduğunuz yeri sessiz, koşmadan ama çabuk davranarak tahliye edin.

- Sizin ve aileniz için belirlenen afet ve acil durum toplanma alanına gidin.

- Tanıdıklarınıza nereye gittiğinizi haber verin.
- Yalnız yaşayan yaşlı ve engelli komşularınıza yardımcı olun.
- Evcil hayvanlarınızı da tahliye edin.

Altın Saatler (İlk 72 Saat)

- İlk 72 saatte yardım ekipleri gelene kadar kendinize ve çevrenizdekilere yardım etmeniz gerektiğini unutmayın.
- Önce kendi emniyetinizden emin olun, sonra çevrenizde yardım edebileceğiniz birileri olup olmadığını kontrol edin.

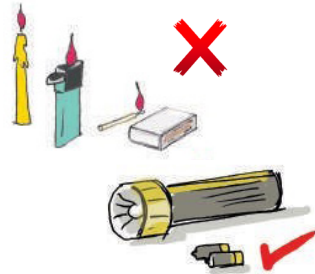
- Toz için bir maske veya yerine geçebilecek mendil vb. bir şeyle ağızınızı ve burnunuzu kapatın.

- İlk yardım ve arama kurtarma bilgisi ve eğitimine sahipseniz çevrenizdekilere yardımcı olun.

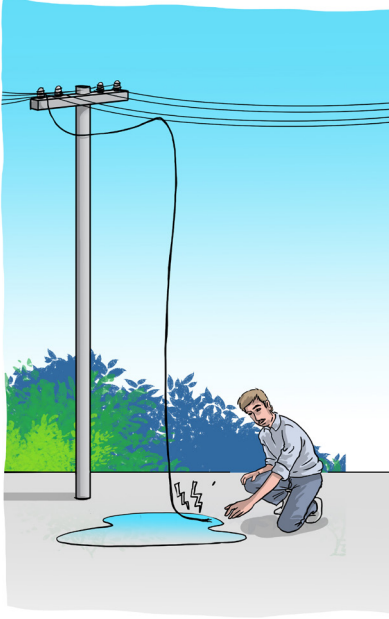
- Kırılmış camlar, ortalığa dökülmüş kimyasal maddeler, düşme tehlikesi olan eşyalar olup olmadığına bakın.

- Yangın kontrolü yapın. Küçük çaplı yangınları söndürmeye çalışabilirsiniz ancak büyük çaplı yangınlara müdahale etmeyin ve derhal uzaklaşın.

- Bir gaz sızıntısı olmadığından emin olana kadar aydınlatmak için kibrit veya çakmak kullanmayın ve ışıkları yakmayın. Aydınlatma ihtiyacını fener veya telefon ışığıyla gidin.

- Yerlere düşmüş, kopmuş, bağlantısı kesilmiş elektrik tellerinden kesinlikle uzak durun ve bunlara temas eden eşyalara dokunmayın.
- Çok acil durumlar dışında telefonu kullanmayın.

- Yetkililerin verdiği bilgileri dinlemek için bir radyo kullanın.
- Sevdiklerinize ulaşmak için arabaya binip yollara çıkmayın. Unutmayın ki trafiğin tıkanması ambulans, itfaiye ve diğer acil yardım araçlarının zamanında ihtiyacı olanlara ulaşmasını engelleyecektir.
- Afet durumlarında sadece resmî kaynakların açıklama ve uyarılarına uyun. Kulaktan kulağa yayılan söylentilere itibar etmeyin.

YANGIN

Yangının Çıkış Nedenleri

Yangın, yanıcı maddenin tutuşma seviyesine kadar ısınıp oksijenle teması sonucu gerçekleşir. Elektrik, soba, ısıtıcılar, tutuşabilen kimyasal maddeler, doğal gaz ve tüp gaz kaçağı yangına sebep olabilir.

Yangın Öncesinde

- Evinizde, arabanızda ve iş yerinizde yangın söndürücü bulundurun.
- Duman dedektörü takın.
- Çok sayıda elektrikli aleti tek bir prize takmayın.
- Yıpranmış ve arızalı kabloları değiştirin.
- Kolayca yanabilecek eşyaları sobaların ve ısıtıcıların yanına koymayın.
- Çocuklara ateşle ve elektrikli aletlerle oynamamaları gerektiğini öğretin.
- Ailenizle birlikte yangın sırasında neler yapılabileceğini gözden geçirin ve uygulayın.
- Yangına karşı özel sigorta yaptırın.

Yangın Sırasında Uyulması Gereken Kurallar

- Yangın küçükse hemen söndürün.
- Yangın alarmı varsa çalın. Yoksa "Yangın var." diye bağıarak herkesi uyarın.
- 112 Acil Çağrı Merkezini arayın.
- Odadan duman veya yanık kokusu geliyorsa elinizin dışıyla kapıya dokununuz ve sıcaksa sakın açmayın, patlamaya sebep olabilirsiniz.
- Yangının olduğu odanın kapısını kapatın.
- Panik yapmadan yangın merdivenini kullanarak ve tahliye kurallarına uyararak binayı terk edin.

- Bulduğunuz yerden çıkmıyorsanız bir kumaş parçasını sallayarak dışardaki insanlara kendinizi gösterin.

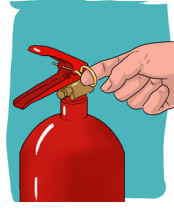

- Dumandan etkilenmemek için ağızınızı ıslak bir bezle kapatarak yere yakın seviyeden soluk alıp verin.
- Ailenizle birlikte güvenli bir yere gidin.

Yangın Tüpü Kullanımı

- 1. Pimi Çek:** Pimi yere paralel çekin.
- 2. Ateşin Kaynağına Yönel:** Yangın tüpünü yerden ve ateşe doğru tutun. Zehirli gazı solumaktan kaçınınız ve üzerinize sıçrayabilecek yanan parçalara dikkat edin.
- 3. Sık:** Tüpü ateşe doğru belirli bir mesafeden sıkın. Ateş sönmeye başladıkça yaklaşın.

- 4. Süpür:** Yangın sönmeye kadar süpürür gibi yaparak maddeyi sıktığınız alanı genişletin. Yangına müdahalede başarılı olmadıysanız hızlı bir şekilde güvenli alana geçin.

UNUTMAYIN!

Bir kez sıkılan yangın tüpü tamamen boşalmasa bile yeniden doldurulmamalıdır.

Giyisileriniz Alev Aldıysa

Giyisileriniz alev aldıysa güvenli davranış hareketi olan **DUR-YAT-YUVARLAN** hareketini uygulayın. Durmak alevlerin hızla yukarıya doğru hayati organlara ilerlemesine neden olur.

DUR - Koşmak havadaki oksijen nedeniyle alevlerin artmasına neden olur.

YAT - Ayakta durmak alevlerin hızla yukarıya doğru hayati organlara ilerlemesine neden olur.

YUVARLAN - Yerde yuvarlanmak ateşin sönmelerini sağlar.

SEL

Sel Öncesi Hazırlık

- Bulduğunuz noktanın sele maruz kalma riskini öğrenin.
- Sel yataklarına yerleşmeyin, kamp kurmayın, araç park etmeyin.
- Bölgedeki sel uyarı işaretlerini, yerel erken uyarı sistemlerini öğrenin ve kullanılabilecek medya araçlarından gelişmeleri takip edin.

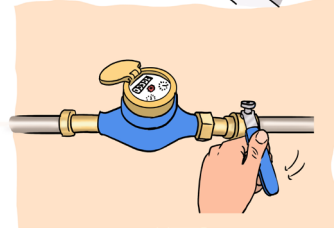
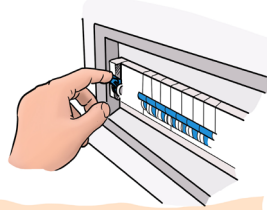
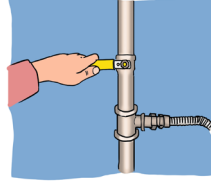

- Bulduğunuz binanın su seviyesinin altında kalıp kalmadığını ve o bölgenin selle ilgili geçmişini öğrenin.
- Bina içinde ve dışında yüksek ve sel basma tehlikesinin az olduğu güvenli yerleri belirleyin.
- Her yağmurda sel olma ihtimaline karşı hava durumu raporlarını ve haberlerini takip edin.

- Ev içindeki atık su borularından suların geri tepmesi olasılığına karşı gerekli tedbirleri alın.
- Sel sırasında birbirinize kolayca ulaşabilmeniz için selden etkilenmeyecek uzaklıktaki bir yeri belirleyin. Ailenizdeki herkese oradakilerin telefon numarasını, ismini ve adresini söyleyin.

- Aile fertlerine elektriği, suyu ve doğal gazı nasıl ve ne zaman kapatacaklarını öğretin.

- Binanın boşaltılması gerektiğinde sel sularının ulaşmayacağı güvenli yerleri önceden belirleyin.
- 112 Acil Çağrı Merkezi numarasını görünür bir yere asın. Çocuklarınıza bu numarayı nasıl ve ne zaman aramaları gerektiğini öğretin.

- Kıymetli evrak ve maddi önemi olan eşyalarınızı su geçirmez kaplara ve kasalara koyun.

- Aile afet planınızı yapın.
- Özel sel sigortası yaptırın.

Sel Sırasında

- Kıymetli eşyaları üst kata çıkarın veya konumlarını yükseltin.
- Evdeki banyo küvetine ve kaplara içme suyunun kirlenme ihtimaline karşı temiz su doldurun.

- Öncesinde hazırladığınız afet ve acil durumu çantasını evinizi terk ederken yanınıza alın.

- Bina dışındaki malzemeleri ve eşyaları içeri taşıyın veya oldukları yerde muhafaza altına alın.

- Gereksiz yere telefonu kullanmayın.

- Elektrikli ev aletlerini fişten çekin, tüm sigortaları ve vanaları kapatın.

- Resmî makamların açıklamaları dışındaki söylentilere itibar etmeyin.

- Yetkililer tarafından istenildiğinde (daha önce planlandığı gibi ihtiyaç malzemelerini yanınıza alarak) daha yüksek ve güvenli yerlere çıkmaya hazır olun.

- Sel anında yapılması gerekenleri uygulayın ve hemen bölgeyi terk edin.

Sel Uyarısı Verildiğinde

Bina İçindeyseniz

- Hava durumu raporlarını ve haberlerini takip etmeye devam edin.
- Tüm elektrikli ev aletlerini, doğal gazı, sigortaları ve vanaları kapatın.
- Gereksiz yere telefonu kullanmayın.
- Size bağımlı kişileri, engellileri ve hayvanları unutmayın.
- Uyarı verildiğinde evden ayrılmaya hazır olun.

Araçtaydsanız

- Dibi görünmeyen hiçbir sel suyuna ve su birikintisine araçla girmeyin, sel sularıyla karşılaşınca durun ve kestirme yolları değil belirlenmiş tahliye yollarını kullanın.
- Arızalanan ve duran araçlarınızı hemen terk edin ve itmeye kalkışmayın.

Dışarıdaysanız

- Yüksek bir yere çıkıp bekleyin.
- Elektrik sadece metal cisimler iletmez, bu sebeple kopmuş elektrik telleriyle temas hâlinde olabilecek

su birikintilerinden, bahçe çitlerinden, ağaçlardan ve diğer ıslak cisimlerden uzak durun.

- Elektrik telleri suyla temas ediyorsa veya tehlike oluşturacak şekilde kopmuşsa kesinlikle tellere dokunmayın. Mümkünse tellerle temas etmeyecek şekilde güvenli bölgeye atlayın.
- Dibi görünmeyen veya ayak bileğine kadar yükselmiş sel sularına yürüyerek girmeyin.

Sel Sonrasında

- Yerel idare tarafından izin verilmedikçe binalara dönmeyin, dışarıdan gözlemlendiğinde binada tehlike oluşturabilecek durum varsa yetkililere haber verin.
- Afet alanında değilseniz gereksiz yere afet alanına gitmeyin.
- Komşulara, yaşlılara, engellilere ve hayvanlara yardım edin.
- Sel sonrası oluşabilecek heyelan tehlikesine karşı dikkatli olun.

- Gaz kaçaqları, yanıcı ve patlayıcı maddeler düşünülerek binaların içini araştırırken meşale, çakmak ve mum gibi ateşli aydınlatma araçları yerine ışıldak, telefon feneri veya el feneri kullanın.
- Sel temizliği yapılırken elektrik çarpmaları, karbonmonoksit zehirlenmesi, adale incinmeleri, durgun hava, aşırı sıcak ve nemin yol açtığı termal stres, solunum zorlukları, kimyasal maddelerle kirlenme, yangın, boğulma vb. olaylar çok sık yaşanmaktadır. Yangın tehlikesi için gaz ve su borularında kırık ve patlakların, su altında kalmış elektrik kabloları ve elektrikli araçların olup olmadığını kontrol edin.
- Şehir elektriği kesilmiş, ışıklar veya lambalar donuklaşmış yahut titrek bir hâl almışsa bir lamba hariç tüm elektrikli aletleri kapatın.
- Su basmış yerlerdeki hasar görmüş elektrik kablolarına veya cihazlara dokunmayın. Elektrikle temas etmiş bir kişiyi çekip kurtarmak yerine eğer ıslak değilseniz elektriği kesmeye çalışın.
- Lağım çukurlarını, su depolarını ve atık su sistemlerini sel sonrası insan sağlığına zarar vermemeleri için mutlaka yetkililere kontrol ettirin.
- Selden etkilenmiş yiyecekleri, sel sularıyla taşınmış sebze ve meyveleri tüketmeyin; şişe suyundan başka su içmeyin.
- Yetkililere haber vermeden şebeke ve kuyu sularını kullanmayın, izin verildikten sonra bile kuyudan belli bir süre su çekilerek temizlendiği gözlemlendikten ve kaynatıldıktan sonra kullanın.
- Sigorta işlemleri için tahrir olan binaların ve eşyaların resimlerini çekin.

ÇİĞ

Çiğ Öncesinde

- Çiğ bölgelerinde yeni yerleşim yerleri kurmayın.
- Kar yağdığı dönemlerde çiğ tehlikesi olan bölgelere gitmeyin.

- Vadilerdeki ağaç ve bitki örtüsünü ortadan kaldırmayın ve ormanları tahrip etmeyin.
- Yerleşim alanınız çiğ bölgesi içinde yer alıyorsa özel sigorta yaptırın.

Çığ Sırasında

- Çığın büyüklüğüne, hızına, patikanın genişliğine, etraftaki güvenli yerlere bağlı olarak bölgeden çok hızlı bir şekilde uzaklaşın.
- Çığın daha yavaş ve yüksekliğinin daha az olduğu kenar kısımlara ulaşmaya çalışın.

Çığ İçinde Kalırsanız

- Bacaklarınızı ve kollarınızı birbirlerine yapıştırıp yeri sertçe iterek kalkmaya çalışın.
- Yüzme hareketi yaparak akan karın üstünde kalmaya çalışın.
- Üst solunum yollarına karın girmemesi için giysinizle ağızınızı ve burnunuzu kapatın.

Araçtaysanız

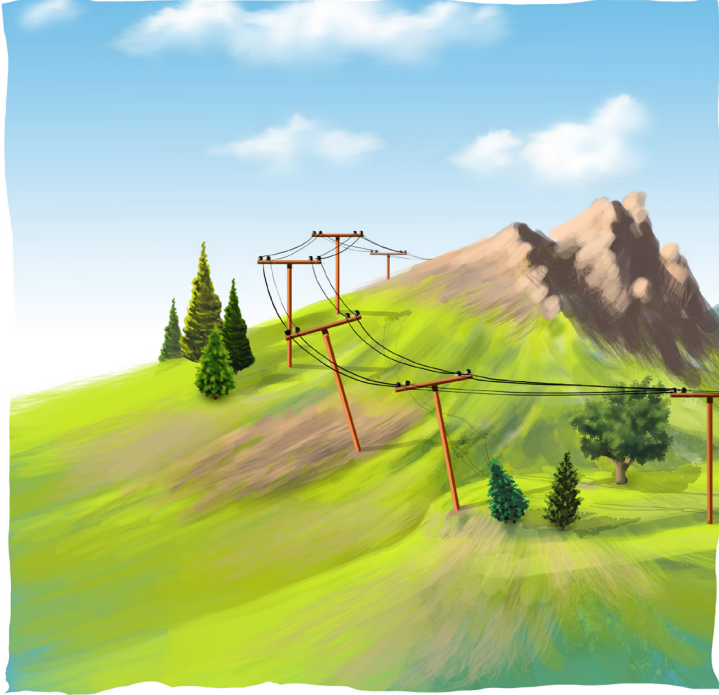
- Motoru durdurun ve ışıkları söndürün.
- Oksijen miktarını korumak için sigara içmeyin ve ateş yakmayın.
- Dışarıya ses ve ışık verecek herhangi bir alet kullanın.
- Güvendeyseniz ve çıkabiliyorsanız dışarı çıkın. Çubuk veya benzeri bir alet varsa kar içinde yukarı doğru batırarak kurtarmaya geleceklere kendinizi gösterin. Mümkünse aracın etrafını kazarak çıkmaya çalışın.

HEYELAN

Heyelan Belirtileri

- Arazide, daha önce olmayan su sızıntılarıyla suya doymun alanlar oluşur.
- Arazide çatlaklar, yarıklar oluşur.
- Telefon direklerinde, çitlerde ve ağaçlarda yamaç aşağı eğilmeler gözlemlenir.
- Yollarda kırılma ve çatlaklar oluşur.
- Bina döşemelerinde ve duvarlarda sürekli genişleyen çatlaklar oluşur.

Heyelan Öncesinde

- Heyelan bölgelerine yerleşmeyin, araç koymayın ve uzun süreli bekleme yapmayın.
- Sürekli veya sağanak yağışların meydana geldiği aylarda arazide ve evlerde heyelan belirtileri gördüğünüzde hemen yetkililere haber verin.
- Dik yamaçlarda toprağın yapısını bozacak inşaat yapmayın.
- Eğimi fazla olan yamaçların üzerine çöp, hafriyat vb. dolgu malzemeleri dökmeyin.

- Eviniz veya iş yeriniz heyelan bölgesi içinde yer alıyorsa özel sigorta yaptırın.

Heyelan Sırasında

Kapalı Alandaysanız

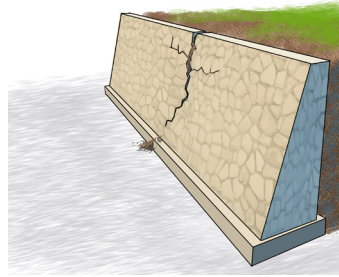
Binadan hemen çıkın, çıkmak için yeterli zamanınız yoksa güvenli bir yerde ÇÖK-KAPAN-TUTUN hareketini uygulayın.

Açık Alandaysanız

Heyelanın geldiği yönde durmayın, akış yönünün dışına doğru hemen uzaklaşın.

Heyelan Sonrasında

- Tehlikeli duvarların, çatıların ve bacaların etrafında dolaşmayın.

- Gaz kaçağı tehlikesine karşı bölgeye yanıcı maddelerle yaklaşmayın.
- Yetkililerin uyarılarına göre hareket edin ve eşya almak için zarar görmüş binalara girmeyin.

ORMAN YANGINI

Orman Yangını Öncesinde

- Koruma altına alınan orman ve ağaçlandırma sahalarına hiçbir şekilde girmeyin.
- Orman içinde yasak olduğu yerlerde hiçbir şekilde ateş yakmayın.
- Belirlenmiş piknik alanlarını kullanın, yakılan ateşi tamamen söndürün ve alanı temizleyin.
- Ormanlardaki cam kırıkları, büyüteç etkisi yaparak yangına sebep olabileceğinden ormanda şişe vb. hiçbir madde bırakmayın.
- Ormana sönmemiş sigara izmariti ve kibrit atmayın.
- İstenmeyen otları yakarak tarım alanlarını temizlemeye çalışmayın.

- Yetkililerden elektrik telleri ve enerji hatlarına yaklaşan ağaçların dallarının budanmasını isteyin.
- Ormanlara yakın binaların etrafındaki otları ve çalıkları düzenli olarak kesin, eve yakın ağaçların dallarını budayın.
- Saman gibi çabuk tutuşabilecek malzemeleri kapalı alanlara depolayın.
- Bacalardan kıvılcım kaçmaması için gerekli önlemleri alın ve yılda en az iki kere baca temizliği yapın.

- Oluklardaki yanabilir kuru dal ve yaprakları temizleyin.
- Eviniz veya iş yeriniz ormanlık alanda yer alıyorsa özel sigorta yaptırın.

Orman Yangını Sırasında

- Zaman kaybetmeden 112 Acil Çağrı Merkezini arayın.
- Kitle iletişim araçlarıyla yapılan resmî uyarıları dinleyin ve söylenenleri uygulayın.
- Evdeki kapıları ve banyo küvetini temiz su ile doldurun.
- Çok sıcak havayı solumaktan dolayı aşırı su kaybına karşı içebildiğiniz kadar çok su için.
- Evinizin etrafındaki her türlü yanabilir malzemeyi içeri alın.
- Evin çatısını, çevredeki otları ve ağaçları sulayın.
- Ateşin yansımalarının cilde zarar vermemesi için uzun kollu giyecekler ve kalın ayakkabılar giyin.
- Varsa hayvanlarınızı da yanınıza alarak en kısa sürede daha güvenli bir yere gidin.

Orman Yangını Sonrasında

- Yetkililer izin vermeden ormanlık alandaki evinize veya iş yerinize dönmeyin.
- Ormanla ilgili kurumların yetkililerinin yangın zararlarını telafi çabalarına destek verin.
- Dışarıdan güvenli gözükse dahi tehlike oluşturabilecek elektrik aksamı ve tam olarak sönmemiş ateş olabilmesi ihtimaline karşı evinize veya iş yerinize kontrollü girin.